

Z ČESKO-AMERICKÉ POEZIE.

Jan Harris Zachar:

HVĚZDNATÉMU PRAPORU.

Hvězdnatý prapore, ty vlajko milovaná, ty vlajko z bolesti a ideálů stkaná, ty vlajko smělých revolucí, vlajko síly, jak nadějně a radostně mé oko pílí tam vzhůru, na žerdi kde nade krajem vlááš a s vlnami si větru majestátně hráš!

Hle, obklopují tebe praporeté jiní, z nich každý něco svého majetku tvým činí. Kdys v starých světech zuřivými nepřáteli, teď v světě novém nepřátelství mužně čelí, a touhy naplňují jejich srdce nové, by byli slavní, vlajko s pruhy, tvoji dnové. Tu vlaje korouhev, než ona zemi patří, jež jednou člověčenstvu dala Luthera, tam ta zas, pod níž kdys být všichni měli bratři,

Ó hvězdnatá, tou neochvějně krácej láskou, a sobecké když ruce pod falešnou maskou chci strhnout v kal té, jímž se chlubi tyranové, ty pozoruj se výše, nad ně vznes se jistá, nechť kal ten z národů si jiných sluhy zkove, z těch, v slovníku jejich volnost málo měla místa. Svých křidel stínem každou půdu pozasvět, kde proti tyranii buduje se zeď, měň v sympatiích národnostních záští hrot, boť hráze, které privilegovaní staví, by zastavili přívál bezpečných vod, a k spravedlnosti veď ujařmené davy. Jsa věren stále minulosti svojí světlé, buď vůdcem národům všem, v předu táhni jich jak oblak ohnivý, jenž vedl Israele, jenž vedl bezpečně, že ztuhl vrahů smích, až zmizí barvy červená a žlutá, modrá, a nad světem jen jeden prapor bude vláť, to prapor bílý, barva spravedlnosti, dobra, a Láaska jediný jen bude potentát. Jen jedno tehdy zbudě tobě pole — bílé — svou červenou a modrou, hvězdy, v obět dáš a v oběti mít bude díl, ó svatá chvíle, ten starý, milovaný, český prapor náš. Vzályť z bílé barvy národ náš si prapor svíl, vždyť bratrství všech národů i náš je cíl.

da! On zemře s ní. Slyšela do- bře, jak ráno po rozmluvě s lé- kařem otevřel zásuvku, v níž měl uložený dávno již revolver, jak zkoušel pružnost péra a kohoutku. Zavřela hrázou oči, když ozvalo se tiché tlesknutí — když nabíjel revolver patronami. Aeh, on zemře s ní! Jistě, že zemře. Zná jej tak dobře! Jakmi- le ona posledně zaláká a duši vyde- chne, zazní střelná rána. Není prostředku zachrániti jej? Láaska některých žen a mužů je sobecká: musí-li jeden z nich se světa, bere s sebou milovanou bytost pod drn, a nechce-li obět dobrovolně — střílí, bodá, ota- ruje. Její láska není s tohoto světa. Ne, ty jeho ohnivě oči, jež dove- dou planouti láhou i nenávisť, dobrotou i zlobou — nesmějí se navždy zavřítí. Jeho veliké na- dáni nesmí zaniknouti. On musí žít! Vráť jej jeho rodičům, jak jí ho nedobrovolně dali. Dosud se na ni hněvají, že jim odloučila syna, že zmařila vysoké záměry, které vzhledem k němu měli; ale kdyby odešel za ní navždy, pro- klínali by ji jako ďábla. Dá jej oně bílé, panské dívece, která je- zdí na koni a střílí koroptve na svém panství; zůstala prý k vůli Jiříkovi svobodna. Snad jí pak nebude záviděti krátká dvě léta lásky. Ale jak jej zachrániti, jak vrá- titi poháněvaný rodícím a bílé dívece? Není prostředku, není... A přece — jest jeden jediný prostředek — krutý lék, ale hoji- vý; vzbudí v něm apšiel obud- nou sná, aby otevřela své zelené oči, zadrkotala svými vykotlaný- mi, jedovatými zuby, zaskřehota- la svým přisřerným hlasem. Pro- budit, vzbít jeho žárliivost. Jak se bojí, jak se chvěje, jako- by se měla dopustiti zločinu! A přece podniká jen velikou obět: sama způsobuje, aby ze srdce své- ho vypudil vzpomínky na vášnivě milovaní dvou let, aby místo vě- ně lásky žila toliko v paměti je- ho na věky jako kletá, bezečná — ona čistá, bílá lilie. Nelze však již déle odkládati. Čiň, jak smrt již — již po ní sahá svýma studenýma rukama. Neu- činí-li tak teď, hned, bude pozdě. Oh, Bože, pomozíť!

proti tobě dopustila." Muž slabě se usmál. "Ty, můj bílý anděle, ty že jsi hřešila? Kdo by tomu věřil?" Zarazila se. Aby jí snad neuvě- řil? "Můj ty jediný, kdybych mohla, klekla bych před tebou na kolena, objala bych tvé nohy a ráda snesla bych každý tvůj trest, sebe těžší, za své veliké provině- ní!" "Netrap se, duše moje, vše ti odpouštím, nechci nic slyšeti!" "Ne, ne, neměla bych v hrobě klidu," vydechla. "Věz: zhrěši- la jsem proti tobě, proti naší lás- ce." Vztýčil hlavu. "Proti naší lás- ce", zvolal bolestně. Chvěla se po všem těle. Zdálo se jí, že se zalzne, i vzkřikla: "Byla jsem ti nevěrna!" Vyskočil jako uštknut. Probu- dila se v něm sná. Zamával divo- ce rukama, zafal pěstí. Myslíla, že se na ni vrhne, ale on jen za- střeným hlasem zaspěl: "S kým? Mluv! — S kým?" Ach, s kým? S kým jen? Koho má jmenovati? Ač napolo obe- střena již mráкотami, přece po- znávala, jak lež způsobuje jinou lež, jak zlo plodí nový hřích. Za- bije toho, koho pojmenuje, a bu- de opět trpěti. I hledá v ztráče- jí se paměti jméno známého mrt- vého, a připadá jí bývalý její eti- tel, adjunkt Kozdera, který — chudás — nikdy nebyl ani tak šťasten, aby jí i jen jednou, jedi- nýkrát ruku polbil. Zaseptala jeho jméno a hrázou před strašným pohledem mužovým zavřela oči. Ale věrně, milující, obětavé srd- ce její jásalo: "Jest zachráněn!" "Cože?" křičela v něm litá saň. "Slyšíš? Chei, musím vědě- ti všecko! Mluv, nešťastnice!" so- ptí. A když tvrdošjně mlčela, vrhl se k lůžku a zalomcoval jí zuřivě; ale s hrázou poznal, že jest mrt- va.

Dr. F. A. Sedláček OMAHA, NEB. ÚŘADOVNA: 1270 So. 13th Street proti Hotelu Prague. Tel. Red 4612. RESIDENCE: 1451 So. 11th Street Tel. Doug. 4286. Dopoledne Dr. Allisonem v nemocnici. V ÚŘADOVNĚ od 1 do 4 hod. odpo. V neděli od 9 do 11 hod. dopol.

lém národě způsobují, znamenati bylo ve všech krajích staré vlasti, na kterou letošním rokem dolehly těžké pohromy neúrody. Z mno- hých míst, odkud jindy obětín pen- níz Václavský pokladné matičín byl odevzdán, zaslány jsou om- luvné listy, a tak Ústřední Mati- ce Školská, ač stojí před úkoly zvýšenými, s těžkými starostmi a neváženějšími obavami dívá se do budoucna, kde čeká ji nerovný zápas s odpůrcem, za nímž stojí všichni mocní tohoto světa. V období, financím Ústřední Matice Školské tak svrhovaně nepříznivém, přišla vzácná Vaše pomoc, za níž všem obětavým dár- cům co nejvřeleji děkujeme a s krajanským pozdravem vzkazuje- me projev své opravdové úcty a oddanosti. V Praze, dne 5. říj- na 1911. (Pečeť matičín.) Frant. Kneidl, starosta. Dr. Dr. Dewet- ter, jednatel. Matice s neváženějšími obava- mi hledí do budoucna, — tato slo- va jistě postačí české Americe!

Dr. Břetislav Dienstbier český zubní lékař pokoj č. 715-716 v budově City National Banky, 16. a Harney ul. Všechny zubní lékařské práce koná nejnovějšími zdokonalenými způsoby za mírné ceny. Telefon Douglas 1195. Čladye od 9 h. dop. do 5 h. odp. Věder die ujednání. 507

Julius J. Žitník, PRAVNÍK. Telefon { Douglas 1324. { Indp. A-1324. 402-3-4 Ware Block, 15th & Farnam St., OMAHA — NEBR. VEŘEJNÝ NOTÁŘ.

C. H. Kubát, právník a veřejný notář. V oboru svém zkušený. Spolehlivý zástupce u všech soudů. 403 Barker Block. 15. a Farnam, Tel. Doug. 6867. Omaha, Neb.

O B Ě Ť.

Napsal Frant. Hrnčíř.

Krásná paní umírala. Již netuší, ale ví dobře, že nad- chází konec. Vážné pohledy léka- řovy, zoufalé vzezření mužovo jí prozradily vše. Nedrží jí úzkost před smrtí, ale všechna jest zhrou- cena obavami o svého velikého ho- cha. Již nebude žárřit jako di- voch, špehovat každý její krok a

pohled, osobovat si právo nad je- jími myšlenkami. Ach, jak jí trá- pil svou divokou žárliivostí! Jako- by ona za to mohla, že po ní tou- žili a vzdychali maloměstští švi- háci, kteří statečně a vytrvale u- šlapávali chodník pod jejími o- kny, aniž byli za svoji námahu odměněni jen jediným pohledem a úsměvem. Treba že jí trápil, přece mu ma- teřsky odpouštěla jeho vášeň; vždyť jí každou bolest nahradil

tisícero radostí. Vydobyl si jí tak těžce, téměř proti vůli svých bohatých rodičů, kteří mu bránili vžiti si deceru nemajetného úřad- níka. Mohl se oženiti s panskou dívkou, míti zámek, lesy, pole. Vše to opustil pro ni. A polibky jeho dnes jako přede dvěma lety pájí jako nebeský oheň, objeti je- ho vytřebávají duši, láska jeho k ní roste každým dnem. A nyní musí jej opustiti; krutá choroba sraží jí v zemi. Ale bě-

miláčku", zaseptala. Zvedl hlavu. Stýz jako mlhavý závoj zabraňovaly mu viděti její polekaný, bojácný obličej, tváře pokryté ruměncem; rděla se dří- ve, než zalhala. "Jiříčku máj! Vím, že mi ne- ní pomoci, že tě navždy opustím. Dříve však musím se ti vyznati z těžkého hříchů, kterého jsem se

DÍK ÚSTŘEDNÍ MATICE ŠKOLSKÉ ČESKÉ AMERICE.

(Č. A. T. K.)

V těchto dnech došel z kanceláře Ústřední Matice Školské v Praze přípis tohoto znění: "Česko-americké Tiskové Kan- celář v Chicagu! První pomoc ve dnech svato- václavských, kdy Ústřední Matice Školská dovolává se všénárodním darem zvýšené podpory českého lidu, přišla od vždy Ústřední Ma- tiice Školské věrných Čechů ameri- ckých jako dodatek lidového daru Milionu centů. Radostně vzrušení, které vždy vzácné krajanské dary Vaše v ce-

F. M. BERANOVSKÝ:

REKRUTI.

"Píšu mi psaní vojanští páni — a tam stojí páno: dvanáctého ráno, že já musím rukovat, — oh, rukovat!" (Práča Šrámek.) Na návsih českých vísek plá- čou teď harmoniky. Je říjen. Listí žlutne a padá a za chvíli budou žnėti k nebi už jen holé pahýly. Utajená vůně jeseně jde ještě občas vzduchem, jak shání jí vítr, prohánějící se stráněmi, polmi a lesy, za zvuků zádumětivé melodie Umírání...

Bylo jim leccos vytrpěti a pře- trpěti. Koule řetely jim kol už, kartáče hvízdaley nad hlavami, ja- tagany a handžary blýskaly se jim před očima a mnohý leccjaký šrám a jizvu odnesl si z bojisté, — ale dneska, dnes seděl tu pře- ce zdrávi a dovedou ještě pěkně od plie zapětí tu svoji: "U Hradece a u Skalce tam nás padlo na tisícce... nebo: "Ač hrom bije, neb dořít přel, voják "vasta" státi musí, nesmí na to "kur" ale dbát, "vasta" musí státi!" A dnes posílají už syny svoje, aby splatili daň krve nenasytné mu molochu militarismu, aby sloužili té naší "širší vlasti" — Rakousko - Uherskému mocnář- ství.

V komárkách štěkají deerky a ve světnicích rosi se zrak paní- mámám. Vzpomínají: Byl takový krásný slunný jarní den, když hoši ubírali se k odvodu do krajského města, kam zval je úřední "zustellung." Šli zmlkle, ale přece zpívali, avšak tak nějak táhle a zádumčivě: "V života tisi, ve strážní zlobě, pláni, jen písní! ulehčš sobě..." Věru slyš, jak ze zadušených psou derou se první táhle zvuky s pláčem harmoniky: Bude vojna, bude, kdo tam do ní půjde? Která má milého, hochu upřímného — ta našikat bude. Jeden začal, druzí se přidali a už celá skupina pje s citem. A druhou slokou doprovázejí je i děvčata: "Já bych taky jela, kdybych koně měla, — konička vraného, pěkně sedlaného — sedla bych na něho." Ale všechno má konec — i laučení. Za chvíli hoši už jsou na silnici za dědinou a nárek harmo- niky bžl potmi k lesům. A ně- který sentimentální zanotí si, možná, i tu naši oblíbenou: Zůstáť tady, holka, s Pánsobkem — vzpomenu si na té káblou chvíli, — my už nejame, my jsme jenom byli, my už jame se spolu rozloučili, a ta moje harmonika kvílí.

Ale všichni má konec — i laučení. Za chvíli hoši už jsou na silnici za dědinou a nárek harmo- niky bžl potmi k lesům. A ně- který sentimentální zanotí si, možná, i tu naši oblíbenou: Zůstáť tady, holka, s Pánsobkem — vzpomenu si na té káblou chvíli, — my už nejame, my jsme jenom byli, my už jame se spolu rozloučili, a ta moje harmonika kvílí.

A já, holka, já se sotva vrátím — já tam umřu jako v kleci ptáče — já tam, holka, pobudu jen chvílku, já tam umřu zrovna na bidýlku — a ta moje harmonika pláče. Hoši vsedli na vlak, který je doveze k místu jich určení. No- tuji si ještě: "Já jdu na vojnu, a to k dragounům — budu psát psaní svým kamarádům. Svým kamarádům a své Nanynee, abych potěšil ztrápené srdce." Který pojedle dále, zpívá si hrdě: "Pomážímu až do Majlandu..."

trebaže by nedovedl říci, kde ten Majland je — ale tím on si už hlavy neláme: Dnes je e. k. nu- žem a vojanští páni už se posta- rají, aby se neztratil. Bohužel... Za chvíli navleknu je do "munduru", naničejí jim do mozku komisan "befely", do hru- di vstrčejí kus komisanho masa, aby zastavilo službu srdce a z ná- sích zádumětivých a sentimentá- lích hochů nadělají militaristické mašinky. Vzályť, co je voják?

Tiché vísky oživnou však a ve- čerem. "Chasa" prochází návě a děvčata pokukují po svých vy- volených. Harmoniky pláčou se zpěvem "chasinák" a za ploty stáí děvčata. A jak by taky ne? Vzályť jejich Frantěci, Honzici a Pepáni zpívají právě srdcovou- cí vojenské písničky, které, tre- baže postrádají uměleckého vy- broušení, dovedou přece — a prá-

Otcové sedí zatím někde na zápražích a vzpomínají svých mladých let a své vojančiny. — Starší byli pod Radokým a Be- nedekem tam u Hradece a u Ská- lice, i dale v rozlehlých rovinách Benátska a Lombardie — u vod Pádu, Adige, Piavy i Tagliamen- ta — u Solferina, Custozy, Vi-

Hlavu mám zabofenu v ilaních a vláhu to všecko, jako bych tam byl.

ale to je jen okamžitě. Neza-

Omaha, v říjnu 1911.